

VOORWOORD

*Albert Ponsioen - hoofdredacteur
LVB Onderzoek & Praktijk*

De wereld is flink opgeschud sinds het vorige nummer van *LVB Onderzoek & Praktijk* uitkwam. Veel aandacht is uitgegaan naar IC's en virologen, naar tandartsen, kappers, KLM en horeca. Daarna naar de verpleeghuizen en bejaardencentra. Maar de sectoren waarin sociaal kwetsbare mensen met cognitieve beperkingen worden begeleid en behandeld komen er wat de maatschappelijke aandacht betreft bekaaid af. Het is al moeilijk om jongeren sowieso de ernst van de situatie te laten inzien en op eigen verantwoordelijkheden te wijzen. Ga er dan als begeleider van een groep jongeren met problematische opvoedingsgeschiedenissen en ernstige gedragsproblemen maar eens aan staan! En dan ook nog zonder medisch verantwoorde beschermingsmiddelen. Maar de helden-medailles zijn al lang uitverkocht. In dit voorjaarsnummer vindt u nog geen bijdragen over de corona-praktijk binnen de instellingen. Maar wij vragen u dringend om vooral de praktijkervaringen met de collega's te delen in de komende nummers. Natuurlijk beseffen wij dat de meeste collega's in deze periode wel iets anders aan hun hoofd hebben, maar het delen van kennis en ervaringen is juist in tijden van crisis van groot belang!

Toch dan maar weer over tot de orde van de dag. In dit voorjaarsnummer beschrijft *Renate Neimeijer* een complexe casus waarbij het 'Avoidant and Restrictive Food Intake Disorder' (ARFID) een centrale rol speelt. In het artikel wordt het belang van een goede analyse van het probleemgedrag duidelijk gemaakt. De aanbeveling om verder onderzoek te doen lijkt obligaats, maar juist bij personen met LVB-problematiek is het onderzoek naar gepersonaliseerde interventies van groot belang. De bijdrage van *Yeshe Zoutenbier*, *Hannelies Hokke* en *Paula Sterkenburg* gaat over het aanpassen en inzetten van een compassietrai-

ning voor mensen met een visuele en verstandelijke beperking. Als voorstander van de N=1 en N=small casestudies in de klinische praktijk ga ik ook met deze auteurs mee in hun aanbeveling: "*Replicatieonderzoek is daarom nodig. Hiervoor zou een multiple single case design over een langere periode met meerdere metingen per fase (baseline, interventie en follow-up) geschikt kunnen zijn.*" Maar ook deze studie is een mooi voorbeeld van een zorgvuldig uitgevoerde effectstudie met slechts vier deelnemers aan de interventie.

Andries Schilperoord houdt in zijn bijdrage het diagnostisch onderzoek kritisch tegen het licht. Het verwarren van diagnostiek met classificatie, hardnekkige vooroordelen (bias) en 'quick & dirty'-denken in plaats van rustig nadenken, kunnen van een diagnostisch onderzoek een hachelijke onderneming maken. Volg de aangedragen tips in deze bijdrage om het diagnostisch op hol slaan te beteugelen.

Een jaar voor het eerste lustrum van de Academische Werkplaats (AW) Kajak is het tijd om even de balans op te maken, wat zijn er van de plannen terechtgekomen? *Marielle Dekker* en *Wouter Groen* beschrijven op welke koers de AW Kajak nu ligt. Er zou dit jaar in juni een congres plaatsvinden waarin alle ontwikkelingen aan de orde zouden komen. Dit congres is verschoven naar 2021 en de komende maanden zullen de werkgroepen van de AW Kajak onder andere via webinars over hun activiteiten berichten. In deze bijdrage worden de belangrijkste ontwikkelingen kort beschreven, met links naar een aantal richtlijnen en handreikingen.

In de rubriek *Uit de Praktijk* doen *Evelien Beks* en *Marianne Kasius* verslag van een klinische behandeling van psychogene niet-epileptische aanvallen (PNEA) bij een meisje met lvb-pro-

blematiek. Een complexe problematiek, waarbij ook de ongrijpbaarheid van de term LVB naar voren komt. Zo is bekend dat de kans op conversieverschijnselen (PNEA wordt in het artikel opgevat als een mogelijke uiting van een conversiestoornis) vergroot wordt als de communicatieve vaardigheden tekortschieten. In het behandelcentrum waar de auteurs werken worden echter weinig conversiestoornissen gezien bij de kinderen met LVB-problematiek. Dit artikel is mede bijzonder omdat het geen verslag is geworden van een succesvolle behandeling. De behandeling van het meisje moest gestaakt worden, omdat het toestandbeeld verslechterde. Een vervolgbehandeling in een meer gespecialiseerd kinderpsychiatrisch én neurologisch centrum werd geadviseerd. Juist deze vorm van casuïstiek verdient navolging. Te weinig komen behandelingen die niet het gewenste resultaat opleveren in publicaties aan bod, waardoor er een vertekend beeld kan ontstaan over behandelresultaten. Kortom, deze casusbeschrijving verdient navolging!

De laatste bijdrage in dit voorjaarsnummer van *LVB Onderzoek & Praktijk* gaat mogelijk een rubriek worden de komende jaren: het afscheid nemen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. *Annie de Groot*, decennialang werkzaam bij het Emaus College in Ermelo en bij het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE) vertelt over haar ervaringen. De redactie van *LVB Onderzoek & Praktijk* hoopt overigens nog lang gebruik te mogen maken van Annie's kennis en kunde op het gebied van onderwijs en pedagogiek. Een afscheid van Annie als lid van de redactie zit er dus voorlopig nog niet in.

De redactie van *LVB Onderzoek & Praktijk* wenst de kinderen en jongeren, hun ouders en verzorgers, hun begeleiders en overige medewerkers in de instellingen, veel sterkte, wijsheid, geduld en gezondheid toe en hoopt als een ieder op betere tijden.